

Krakowie w 2020 roku, w klasie prof. Zdzisława Łapińskiego. Swoje umiejętności doskonalił również pod opieką Juliusa Bergera w Leopold-Mozart-Zentrum w Augsburgu. Brał udział w kursach mistrzowskich prowadzonych m.in. przez: Cătălina Ileę, Romana Jabłońskiego, Larsa Hoefsa, Viviane Spanoghe, Jacoba Shawa, Jakoba Kullberga i Tomasza Strahla.

Doktorant posiada bogatą działalność artystyczną. Poza Polską koncertował w Austrii, Chinach, Czechach, Danii, Francji, Hiszpanii, Niemczech, Norwegii, Słowacji, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i na Węgrzech. Brał udział w wielu znaczących festiwalach, takich jak: „Bachfest Leipzig”, „Dni Muzyki”, „Dni Słowackie” w Krakowie, „European Union of Music Competition for Youth Festival”, „Gra w Klasykę”, „La Jolla Music Society’s SummerFest”, „Krakowska Wiosna Wiolonczelowa”, Międzynarodowy Festiwal Muzyki „Emanacje”, „Muzyka u Czartoryskich”, „Oblicza Śmierci”, „Tak Brzmi Miasto”, „Tynieckie Recitale Organowe”. Ważnym aspektem aktywności artystycznej Pana Pawła Czarakcziewa są eksperymenty z muzyką improwizowaną, w ramach projektów jazzowych, muzyczno-tanecznych i muzyczno-teatralnych. Występował między innymi na: „Jazz under himmelen”, Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Błądzących, Międzynarodowych Spotkaniach Teatrów Tańca, Ogólnopolskich Otwartych Spotkaniach Teatralnych, Wadowickich Spotkaniach Teatralnych „Zgraja”.

Doktorant współtworzy Krakowski Kwintet Harfowy oraz Czarakczew/Kowal Duo. W swoim dorobku posiada, wydane nakładem wydawnictwa DUX nagrania fonograficzne, za które otrzymywał nagrody i wyróżnienia m.in.: „Homage” (DUX 1871), „Joanna Bruzdowicz: works for cello and piano” (DUX 1927 – Srebrny Dyplom, Muzyczne Orły 2022), „Aurora. Jerzy Gablenz: works for cello and piano” (DUX 2046 – Brązowy Dyplom, Muzyczne Orły 2023). Oprócz aktywności artystyczno-naukowej angażując się również w działalność organizatorską. Jest dyrektorem festiwalu Tynieckie Recitale Kameralne. Był m.in. koordynatorem X Krakowskiej Wiosny Wiolonczelowej, IV Międzynarodowego Konkursu im. K. Pendereckiego w Krakowie oraz IV Ogólnopolskiego Konkursu Cellolove.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr. Pawła Czarakcziewa pod tytułem **„Idiom wiolonczelowy na przykładzie twórczości i działalności artystycznej Fredericka Katza”** składa się z dwóch komplementarnych elementów: dzieła artystycznego zapisanego na płycie CD oraz jego opisu. Konstrukcja pracy stanowi logicznie przemyślaną całość, obie jej części pozostają ze sobą w ścisłym związku. Autor, w oparciu o historię twórczości i działalności artystycznej Fredericka Katza – pioniera gry jazzowej na wiolonczeli, dokonał wnikliwej analizy wybranych utworów z dorobku artysty. Selekcja kompozycji podlegała kryterium jak najpełniejszego ukazania istoty wykorzystania przez Fredericka Katza wiolonczeli w muzyce jazzowej.

Wydaje się, że temat pracy jest wynikiem autentycznego zainteresowania Doktoranta muzyką jazzową a jego wybór świadczy o potrzebie poszerzenia wiedzy i doświadczenia w zakresie dyscypliny, która stanowi jedną z form realizacji jego aktywności zawodowej. Niewątpliwą wartością tego interesującego przedsięwzięcia naukowo – artystycznego jest fakt, że podczas jego realizacji, autor miał możliwość osobistego kontaktu z rodziną i przyjaciółmi Fredericka Katza. Syn Fredericka – Hyman, uczestniczył w nagraniu jednego z utworów należących do dzieła artystycznego.

Dzieło artystyczne obejmuje:

- Vincent Youmans (1898-1946) – Sometimes I’m Happy;
- Vincent Youmans (1898-1946) – I Want To Be Happy;
- Juan Tizol (1900-1984) – Perdido;
- Richard Rodgers (1904-1979) – My Funny Valentine;
- Frederick Katz (1919-2013) – Elegy;
- Frederick Katz (1919-2013) – The Vidiot;
- Frederick Katz (1919-2013) – The Sage;

- Frederick Katz (1919-2013) – Lillian;
- Frederick Katz (1919-2013) – Goodbye Baby;
- Frederick Katz (1919-2013) – The Squimp;
- Frederick Katz (1919-2013) – Granada;
- Frederick Katz (1919-2013) – To Blow Is To Know;
- Frederick Katz (1919-2013) – Dixie, Why not?;
- Frederick Katz (1919-2013) – Katz-Up;
- Paweł Czaraczew (1996-) – O czym ty mówisz?

Oceny dzieła artystycznego Pana Pawła Czaraczewa, nie można dokonywać w oparciu o standardowe kryteria. Przedstawiony materiał muzyczny obejmuje utwory przynależne do muzyki jazzowej, a co za tym idzie, wymaga od wykonawcy stosowania odmiennych środków instrumentalnych niż ma to miejsce w odniesieniu do tzw. „muzyki klasycznej”. Oryginalność utworów z dorobku Fredericka Katza determinuje wykonawcę do eksplorowania specyficznych jakości brzmieniowych, które wybiegają daleko poza granice klasycznie rozumianej estetyki dźwięku. Na tym polu Doktorant odnajduje się niezwykle swobodnie. Niewątpliwa sprawność instrumentalna, świadomość stylistyczna oraz wyobraźnia muzyczna pozwalają Mu, w oparciu o tradycyjne środki instrumentalne, tworzyć interesujące interpretacje. Dobór właściwych elementów wykonawczych wynika z wnikliwej, intelektualnej analizy tekstu, a zastosowanie ich podporządkowane jest, ukazaniu idiomatycznych cech poszczególnych utworów.

Wysłuchanie nagrania nasuwa wniosek, że wykonawstwo muzyki jazzowej jest domeną Pana Pawła Czaraczewa, który z dużym wyczuciem wykorzystuje właściwe dla tego stylu muzyki środki. Doktorant wykazuje znakomite panowanie nad skomplikowanymi strukturami rytmicznymi, stosuje wyrazistą artykulację smyczkiem i pizzicato – również lewą ręką, umiejętnie realizuje charakterystyczne akcenty, synkopy itp. Jego grę cechuje także umiejętność świadomego wykorzystania elementów wykonawczych służących kształtowaniu brzmienia. Stosuje technikę *poticello*, *tremolando*, *bariolage*. Ważnym elementem są zabiegi związane z intonacją – świadome zaniżanie dźwięku i podciąganie do właściwej wysokości. Z dużą inwencją stosuje *glissanda* i *ornamenty*. Doktorant wykazuje się umiejętnością *improvizacji*, która – podobnie jak wyżej wymienione środki wykonawcze – podporządkowana jest uzyskaniu właściwego charakteru poszczególnych kompozycji – od *swingu*, przez *dixiland*, *ballady jazzowe* po elementy stylu hiszpańskiego. Dzieło artystyczne zamyka utwór Pawła Czaraczewa pt. „O czym ty mówisz?” Jest to swoista impresja, w której doktorant bazując na doświadczeniach wykonawczych Fredericka Katza, prezentuje osobistą wizję artystyczną.

Pan Paweł Czaraczew posiada wysokie kompetencje w zakresie współpracy w ramach formacji, z którymi realizował nagrania. Przyciągają się one m.in. poprzez: umiejętność tworzenia homogenicznych brzmień, stosowanie spójnej artykulacji oraz jednolicie wykonane unisona melodyczno-rytmiczne, budowanie logicznego planu narracyjnego, znalezienie właściwego balansu pomiędzy dialogującymi głosami we fragmentach, w których wiolonczela wypełnia przestrzeń harmoniczną lub kontrapunktuje głos wiodący oraz sugestywne, solistyczne kreowanie wiodących partii wiolonczelowych.

Płyta spełnia podstawowe standardy dotyczące profesjonalnego nagrania. Pewne zastrzeżenia może budzić jednak jej brzmienie. W mojej opinii odrobinę większy pogłos dodałby plastyczności i szlachetności brzmienia wiolonczeli. Ponadto w kilku fragmentach zachwiane są proporcje i partia wiolonczeli jest słabo słyszalna – dotyczy to miejsc, w których wiolonczela realizuje materiał kontrapunktowy. Wątpliwości te mają jednak znaczenie marginalne i nie wpływają na ogólną, pozytywną ocenę tego projektu artystycznego.

Treść dysertacji ściśle koresponduje z koncepcją dzieła artystycznego. Jej główną ideą jest *...wyodrębnienie idiomatyki wiolonczeli w jazzie na przykładzie twórczości i aktywności artystycznej Fredericka Katza...* Doktorant, którego zainteresowania artystyczne ogniskują wokół muzyki jazzowej uznał za istotne zdefiniowanie charakterystycznych cech wykonawstwa

Fredericka Katza - wiolonczelista, który stworzył podwaliny sztuki jazzowej gry na wiolonczeli. Artysta ten zapisał się w historii rozwoju sztuki jazzowej, jako prekursor stosowania w grze na wiolonczeli improwizacji z użyciem smyczka.

Praca została ujęta w trzech rozdziałach. Pierwszy z nich poświęcony jest ukazaniu tła historycznego, w kontekście zastosowania wiolonczeli w muzyce jazzowej. Doktorant w oparciu o nagrania znanych muzyków jazzowych (również kontrabasistów) przedstawia pierwsze próby użycia wiolonczeli w tego rodzaju muzyce. Dowodzi tym samym, że wiolonczela wykorzystywana była w sposób specyficzny. Zastępując najczęściej kontrabas – realizowała partię basu techniką pizzicato. Znamienne jest, że kontrabasiści (tacy jak Yervant Harry Babasin, i Oskar Pettiford) grający również na wiolonczeli stroili ją, podobnie jak kontrabas – w stroju kwartowym, co ułatwiało grę ale znacząco obniżało jej walory brzmieniowe. Drugi rozdział poświęcony jest przedstawieniu sylwetki Fredericka Katza. Jak twierdzi Doktorant *...poznanie biografii artysty wydaje się niezbędne, celem zrozumienia jego twórczości, a co za tym idzie wyodrębnienia idiomu wiolonczelowego w jazzie...* Umiejętne przedstawienie ważnych faktów biograficznych z życia Fredericka Katza dotyczących jego pochodzenia, edukacji, rozwoju kariery artystycznej, przebiegu pracy zawodowej oraz nakreślenie uwarunkowań kulturowych i politycznych, którym artysta podlegał, stanowi znakomite źródło wiedzy. Wartość tych treści jest tym większa, że wiele z nich autor weryfikował na podstawie bezpośrednich kontaktów z żyjącymi przyjaciółmi Fredericka Katza oraz jego rodziną.

Część główną pracy stanowi rozdział trzeci, w którym doktorant poddaje dokładnemu oglądowi utwory zawarte w dziele artystycznym. Stosując uniwersalne metody badawcze klasyfikuje poszczególne kompozycje określając genezę, definiując ich treść, charakter, przynależność do określonego stylu jazzowego, ale również instrumentarium w jakim były wykonywane. Nadrzędnym celem Doktoranta było ukazanie różnorodności zastosowań wiolonczeli w twórczości Katza, która przejawia się poprzez: indywidualne traktowanie wszelakich technik wykonawczych, uwypuklenie znaczenia improwizacji wiolonczelowej smyczkiem oraz sposoby aranżacji determinujące rolę, jaką wiolonczela pełni w zespole jazzowym. Uzyskana i usystematyzowana przez Pana Pawła Czarakcziewa wiedza stanowi podstawę interpretacji utworów przedstawionych przez niego jako dzieła artystyczne. Znajduje również odzwierciedlenie w jego autorskiej kompozycji pt. „O czym ty mówisz”.

Praca od strony merytorycznej reprezentuje wysoki poziom. Badania cechuje wnikliwość i profesjonalizm a autor wykazał się w nich szeroką wiedzą ogólnomuzyczną. O jej wartości stanowi szerokie wykorzystanie materiałów źródłowych, źródeł internetowych. Doktorant posługuje się w pracy poprawną polszczyzną, myśli formułuje jasno i czytelnie. Praca spełnia wszelkie wymagania pod względem edytorskim. Przypisy, przykłady nutowe oraz zostały wplecione w tekst prawidłowo, co czyni z opisu i dzieła artystycznego, wartościowe przedsięwzięcie naukowo – artystyczne.

Konkluzja

Reasumując należy stwierdzić, że Pan mgr Paweł Czarakczew jest wysokiej klasy artystą i wszechstronnie wykształconym pracownikiem nauki. Jego praca doktorska, dzięki starannie dobranym środkom badawczym i sztuce wykonawczej rozwiązuje w sposób wyczerpujący przedstawioną problematykę. Całokształt osiągnięć artystycznych i naukowych doktoranta stanowi znaczący wkład w dyscyplinę muzyczną. **Niniejszym stwierdzam, iż doktorant rozwiązał założone zagadnienia artystyczne i spełnił bez zastrzeżeń wymagania określone w art. 187 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz.U. 2022 poz.574 ze zm.)**

Pracę doktorską Pana Pawła Czarakcziewa przyjmuję bez zastrzeżeń.

